

Předloženo na stůl!

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA

pro jednání ZMP dne: 11. prosince 2014

Ve věci: Výměna Plzeňské karty

1) Vývoj

- a) Město Plzeň zahájilo přípravu projektu vybudování multifunkční čipové Plzeňské karty (dále PK) již v roce 2002.
- b) Projekt PK byl uveden do provozu 1. května 2004. Tehdy projekt řídila a byla jeho garantem městem Plzní 100 % vlastněná společnost - Plzeňský holding, a. s.
- c) Na základě rozhodnutí Rady (dále RMP), Zastupitelstva města Plzně (dále ZMP) a souhlasu představenstev společností Plzeňský holding, a. s. a Plzeňské městské dopravní podniky, a.s. (dále PMDP) došlo s účinností od 1. 7. 2005 ke změně vlastníka a garanta projektu.
- d) Základním a nosným využitím karty je odbavování ve veřejné dopravě (nosič kupónů předplatného jízdného a elektronická peněženka pro nákup jednotlivého jízdného), nicméně její možnosti se postupně rozšiřují (vstupné, parkovné, IDP, atd.). Systém PK je koncipován jako otevřený, což znamená, že základní technologický prvek, mohou využívat i nezávislé projekty a systémy, současně je trvale rozvíjen a v systému je řada soudobých funkcionalit (samoobslužné dobíjení karty, možnost zakoupit si místo karty mobilní telefon s NFC technologií, atd.).
- e) V roce 2012 v 5. ročníku studie MasterCard česká centra rozvoje PK získala ocenění za „nejlepší kartu ve veřejné dopravě“ (studii zpracoval tým odborníků z VŠE v Praze a zaměřila se na hodnocení systémů veřejné dopravy všech 14 krajů České republiky).

2) Obecná východiska

- a) Náklady na provozování MHD v Plzni (stejně jako v jiných městech) jsou vyšší než tržby za jízdné od cestujících, proto je poskytována městem Plzní, jako objednatelům služby, PMDP jako provozovateli služby, kompenzace prokazatelné ztráty plynoucí z poskytování této služby ze strany PMDP.
- b) Na základě slev, pro vyjmenované kategorie cestujících, nařízených rozhodnutím orgánů státu a samosprávy města Plzně, město Plzeň každoročně kompenzuje tuto ztrátu z poskytnutých slev PMDP de facto částkou navýšenou o zhruba 200 mil. Kč za poskytnuté slevy.
- c) Úhrada prokazatelné ztráty poskytovaná městem PMDP roste každoročně, mimo jiné i proto, že klesají tržby z jízdného vlivem nepříznivého demografického vývoje v Plzni i v celé plzeňské aglomeraci.
- d) PMDP jsou zavázány rozhodnutím vlastníka (městem Plzní) formou úkolů z valné hromady, aby snižovaly požadavky na financování systému PK.
- e) Manipulační poplatek za výrobu PK je jediným přímým výnosem PMDP souvisejícím s vydáváním a užíváním karet. Vzhledem k 21 % DPH je výnos ve výši 140,50 Kč.

- f) Při spuštění systému PK v roce 2004 byla písemně smluvně garantována životnost karet 7 let. Protože v České republice v té době neexistovaly zkušenosti s obdobnými kartovými systémy v MHD, předpokládal Plzeňský holding, a.s., že karty do uvedené doby skutečně dožijí a držitelé karet si je budou průběžně po uplynutí 7 let vyměňovat a pořizovat si nové.
- g) Skutečná životnost těchto PK je, jak se ukázalo, vyšší a většina původních karet z let 2004 (až 2011) je i po deseti letech stále funkční. Životnost 7 let od data vydání karty byla již od roku 2004 uvedena v Podmínkách pro vydávání a používání PK (byly platné do 05/2011), souhlas s Podmínkami byl a je, při podání žádosti o PK, zákazníci podepisován.
- h) Nad rámec uzavřených podmínek mohli cestující využívající služeb PMDP MHD v Plzni a Integrované dopravy Plzeňska (IDP) PK používat další 3 roky bez pořízení nové karty. Území IDP viz: <http://www.poved.cz/integrovana-doprava-plzenska/zony-obce-zastavky/zony-obce-zastavky.aspx>
- i) Nové čipové karty, jejich výroba a následné fungování v systému IDP vyvolává nutné náklady, které PMDP musí uhradit, tak jako každý jiný provozovatel kartových systémů. PK lze používat v IDP, tj. v celé Plzeňské aglomeraci, což je území kde žije cca 350 000 obyvatel kraje. Plzeňské aglomerace tvoří o cca 1/3 území kraje a od 1. 1. 2015 bude zahrnovat území 29 tarifních zón IDP a území cca 215 obcí a měst s tím, že předplatné jízdné na PK je uznáváno u celkem 6 dopravců (kromě PMDP a ČD také u dalších 4 privátních autobusových dopravců) či u smluvních partnerských organizací. Stejně jako banka následně PMDP provádí zúčtování všech transakcí. Všechny tyto provozní náklady jsou zcela v režii PMDP a po klientech PMDP nežádá žádné další poplatky za transakce, které jsou u některých bank požadovány.
- j) Výroba duplikátu (z důvodu nefunkčnosti zákazníkem nově pořízené karty) se řídí „Reklamačním řádem produktů systému Plzeňská karta“ viz http://www.plzenskakarta.cz/Files/plzenska_karta/reklamacni_rad/reklamacni_rad_plzenska_karta.pdf, kde je mimo jiné v bodě číslo 10 uvedeno, cituji:

„Právo na bezplatnou výměnu Karty podle ustanovení 7. zaniká uplynutím záruční doby tj. uplynutím 24 měsíců ode dne vydání Karty, u čipových karet bez identifikace držitele pak uplynutím 24 měsíců ode dne uskutečněné první transakce s Kartou. Po uplynutí záruční doby má držitel právo na výměnu Karty pouze za úplatu stanovenou platným ceníkem PMDP, který je zveřejněn v prostorách PMDP určených pro reklamační řízení a na internetových stránkách www.plzenskakarta.cz. Výměna karty je možná pouze za úplatu stanovenou platným ceníkem PMDP <http://www.plzenskakarta.cz/zakladni-informace/ceniky-a-reklamace/ceniky-a-reklamace.aspx>“

- k) Dne 1. 4. 2011 došlo na základě rozhodnutí orgánů PMDP ke změně obchodních podmínek produktů PK, a od tohoto data je na každou nově vyrobenou kartu vytištěna aktuálně její platnost (5 let od data výroby karty). Pětiletá doba platnosti nových PK je nastavena na základě praktických zkušeností s dosavadním fungováním systému. V době platnosti jsou zohledněna i případná rizika prolomení bezpečnosti, dosavadní míra „úmrtnosti“ karet nebo požadavky na dovybavení systému / vozidel všech dopravců užívajících PK vycházející z technologického vývoje.
- l) Plzeňskou kartu si pořizuje pouze ten, kdo vyhodnotí, že je to pro něj výhodné (předplatné jízdné a jednotlivé jízdné zakoupené prostřednictvím elektronické peněženky v cardmanech jsou nejlevnějšími druhy jízdného). I v budoucnu bude k výměnám Plzeňských karet docházet a ve všech těchto případech bude záležet právě jen na vůli klienta, zda k výměně karty přistoupí.

3) Technologie

- a) PK, které budou vydávány od 2. 2. 2015, jsou z hlediska použité technologie čipovou kartou typu MIFARE DESFire EV1 (vyšší míra bezpečnosti, možnost uložení se více dat, atd.).
- b) Výměna, resp. pořízení nových PK, se týká (v 1. etapě) PK, které byly vydávány od roku 2004 do 05/2011 (není na nich vytištěna doba její platnosti), a (v 2. etapě.) PK s vytištěnou dobou platnosti, které budou měněny po uplynutí vyznačené doby platnosti.
- c) Technologie užitá pro stávající PK byla v době zavedení standardní a šlo o nejrozšířenější čip ve veřejné dopravě, aplikovaný v systémech celého světa (lze odhadnout, že v dnešní době je zavedeno cca 3 mld. těchto karet), nicméně provoz těchto karet byl uživatelům smluvně garantován pouze na dobu 7 let. Karty pořízené v roce 2004 jejich uživatelé užívají již o 4 roky déle, než bylo ze strany PMDP garantováno.
- d) Nová technologie MIFARE DESFire je použita v kartách ve všech nově zaváděných dopravních systémech v ČR (České dráhy, Opencard, Moravskoslezská karta, karta OREDO, atd.), ale stejný čip je užíván např. i u londýnské Oyster karty. Tato technologie je i přijata Českou asociací organizátorů veřejné dopravy jako čip vhodný pro celorepublikový standard a jako vhodnou technologii pro standard ji označilo i Sdružení pro dopravní telematiku.

4) Náklady

- a) Standardní poplatek za výměnu karty zůstává i po 10 letech ve stejné výši 170 Kč, přesto, že jde o technologicky mnohem „vyšší“ typ karty. Poplatek PMDP vybírají z prostého důvodu - uplynutí životnosti karty, která byla garantována po dobu 7 let. Životnost PK při standardním zacházení byla Podmínkami pro vydání a používání PK platnými v letech 2004 a 2005 stanovena na 7 let ode dne jejího vydání, čili pokud tato životnost uplynula, nelze se v současné době provádět bezplatné výměny karty a je standardní postupovat analogicky jako při novém vystavení PK.
- b) Jak již bylo uvedeno výše, sedmiletá doba životnosti PK byla vždy deklarována v podmínkách pro vydání a používání PK platných od zahájení projektu v roce 2004, které všichni žadatelé o PK svým podpisem akceptovali. Viz přílohy.
- c) Na výměnu karty, u které doba životnosti uplynula, je nahlíženo jako na vystavení karty nové, které je ceníkem služeb zpoplatněno. Držitelům karty samozřejmě zůstane zachováno aktivované předplatné jízdné a elektronické peníze na kartě, resp. veškerá relevantní data budou přehrána na kartu novou, a proto se hovorově užívá sousloví „duplikát“ karty.
- d) Bezplatná výměna PK, resp. bezplatné vystavení jejího duplikátu, se provádí jen v případě výskytu vady na kartě (její nefunkčnosti), za kterou odpovídá PMDP, a to v rámci záruční doby, která je stanovena v délce 24 měsíců od vydání karty.
- e) Cena za PK je od r. 2004 až dodnes ve stejné výši - 170 Kč/kus, bez ohledu na vliv inflace a další souvislosti (viz výše - Ceník PMDP - středisko Plzeňská karta).
- f) Cena služby, spočívající ve vystavení duplikátu po uplynutí garantované životnosti čipového nosiče a/nebo po uplynutí doby platnosti vyznačené na čipovém nosiči bude uvedena v Ceníku služeb – Plzeňská karta, Firemní Plzeňská karta, který bude aktualizován a zveřejněn v dostatečném předstihu před zahájením plánované hromadné výměny PK.

- g) Prodej PK byl zahájen 1. 5. 2004 a na základě usnesení RMP z 26. 6. 2003 změněného usnesením RMP z 15. 4. 2004, bylo stanoveno, že PK bude mít „každý zákazník, který odevzdá žádost o vydání Plzeňské karty do pátku 29. 10. 2004 100% slevu, tedy zdarma“. Po tomto datu se vydávaly PK za plnou cenu 170 Kč.
- h) Úhrada prokazatelné ztráty (kompenzace), kterou město Plzeň platí PMDP, je cca 800 mil. Kč/rok. Pokud k tomuto přičteme další investice do údržby a rekonstrukcí tramvajových a trolejbusových tratí, dostáváme se k částce téměř 1 mld/rok. Z těchto čísel vyplývá, že naprostou většinu nákladů veřejné dopravy v Plzni hradí město Plzeň ze svých příjmů, nikoliv občané.

5) Časové souvislosti

- a) V rámci připravované výměny karet fakticky nedojde ke standardní blokaci karty, ale kartě vyprší platnost nastavená v systému. Znamená to, že veškeré předplacené jízdní kupony, i elektronické peníze, zůstanou držiteli PK k dispozici. Pouze již nebude možno původní kartu (z let 2004 - 2011) nově dobít. Při výrobě nové karty samozřejmě dojde k převodu veškerých aplikací i zůstatků elektronických peněz z původní karty na novou kartu. Doba dvou měsíců (pro jednotlivé skupiny držitelů karet) byla zvolena proto, aby měli všichni držitelé karet dostatek času si výměnu vyřídit, a zároveň nedocházelo k neúměrnému hromadění žadatelů o výměnu na odbavovacích místech.
- b) Celá řízená výměna plzeňských karet vydaných v letech 2004-2011 je rozložena do několika let.
- c) Výměna PK bude zahájena 2. února 2015. Celkem bylo od roku 2004 vydáno téměř 280 tisíc PK. Počet PK k výměně je odhadován ve výši 198 tisíc, z toho 113 tisíc je v současnosti aktivně využíváno v dopravě (jde o všechny karty - bez rozlišení místa trvalého pobytu držitele PK).

6) Rozhodnutí RMP v posledním roce volebního období 2010-2014 a související judikatura soudů

- a) RMP, působící v letech 2010 – 2014, schválila dne 14. 8. 2014 v působnosti valné hromady PMDP svým usnesením č. 803/14 záměr úplatné výměny PK a uložila představenstvu PMDP vypracovat analýzu záměru z hlediska právního, marketingového, ekonomického a daňového.
- b) RMP, působící v letech 2010 – 2014, projednala dne 30. 10. 2014 analýzu záměru z hlediska právního, marketingového, ekonomického a daňového a vzala ji na vědomí usnesením RMP č. 1175/14. Právní rozbor uvedený v této analýze, stejně tak, jako závěr JUDr. D. Tomáška (PRÁV MMP), podpořený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ČR, potvrzuje, že stanovení nižších cen pouze pro občany jedné obce je diskriminační. Z právní analýzy vyplývá, že PMDP musí výměnu PK provést bez diskriminace občanů ostatních obcí České republiky, kteří pro cestování (např. za studiem či do zaměstnání) využívají výhod PK.
- c) Z hlediska judikatury Evropského soudního dvora (C – 281/98, Angonese) je rozlišování občanů jiných členských států EU na základě státní příslušnosti diskriminační, a tedy, je-li určité jednání diskriminační vůči cizím státním příslušníkům, týká se analogicky občanů České republiky s trvalým bydlištěm jinde než v Plzni.

- d) Při výměně PK, resp. při pořízení nových PK, která by pro občany Plzně byla bezplatná (kdyby ji financovalo město Plzeň ze svého rozpočtu), by občané Plzně byli oproti ostatním uživatelům Plzeňské karty zvýhodněni a tento stav by naplňoval znaky porušení zákazu diskriminace. Jednalo by se o stav, který by byl srovnatelný s **kauzou zlevněného jízdného pro seniory s trvalým pobytem v Hradci Králové**, kterou se zabýval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí sp. zn. 1 As 14/2006 ze dne 20. 12. 2006, na základě kterého konstatoval, že **pokud mohou určitou výhodu využívat toliko občané mající trvalé bydliště v určité obci a ostatní lidé, jejichž trvalé bydliště se nachází kdekoli jinde, stejné výhody požívat nemohou, má takové jednání diskriminační povahu**, když dochází k diferenciaci mezi osobami, kdy jediným třídícím kritériem je místo trvalého pobytu, bez objektivního a rozumného ospravedlnění.
- e) Vzhledem ke shora uvedenému a s odkazem na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí NSS ze dne 20. 12. 2006, sp. zn. 1 As 14/2006, rozhodnutí NSS ze dne 20. 12. 2006, sp. zn. 4 As 63/2005 a rozhodnutí NSS ze dne 6. 2. 2008, sp. zn. 3 As 67/2007) **není z právního hlediska žádoucí, aby při procesu úplatné výměny Plzeňské karty hradilo za občany města Plzně manipulační poplatky město Plzeň, neboť by tímto postupem došlo k zakázané diskriminaci (občané Plzně by výměnu měli zdarma, ostatní by za tuto platili manipulační poplatky)**.
- f) Výměna Plzeňské karty má být pro všechny její držitele provedena za stejných podmínek.

7) Závěr:

- a) V případě Plzeňské karty PMDP dodržovali a dodržují podmínky smluvního vztahu s občanem. I když už je dávno dodržovat nemusí, protože smluvní vztah s držiteli karty de facto po formální stránce už dávno skončil. Ale držitel karty i PMDP vztah dále dodržují tím, že občané si dál mohou aktivovat předplatné jízdné na PK. A PMDP dodržují - již 10 let - i stejnou cenu za pořízení nové karty - tj. 170 Kč. Tuto cenu platí každý, kdo si pořizuje novou kartu již deset let. Součástí smluvního vztahu mezi PMDP a držitelem karty je i věta: ŽIVOTNOST PLZEŇSKÉ KARTY JE PŘI STANDARDNÍM ZACHÁZENÍ STANOVENA NA SEDM LET OD DATA VYDÁNÍ. Na konci textu, podepsaného držitelem PK, je tato věta: "Beru na vědomí Podmínky pro vydávání a používání Plzeňské karty a také informace uvedené ve Výňatku z popisu projektu Městská čipová karta v Plzni. S oběma materiály jsem se seznámil a souhlasím s nimi." Většina držitelů PK dnes kartu užívá již o tři roky déle, než byla stanovena její životnost.
- b) Do RMP dne 18. 11. 2014 bude předložen návrh usnesení, kterým bude revokováno usnesení č. 803/14 ze dne 14. 8. 2014 přijaté RMP, působící v letech 2010 – 2014, a bude uvedeno do souladu se zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, který ve svém ust. § 6 zakazuje diskriminaci, když stanoví, že „prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat“ a bude uvedeno do souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu.

Přílohy:

- 1) Podmínky pro vydávání a používání Plzeňské karty – Plzeňský holding, a.s.
- 2) Podmínky pro vydávání a používání Plzeňské karty – PMDP, a.s.
- 3) Slevy na jízdném v MHD v Plzni poskytované statutárním městem Plzeň na základě Nařízení statutárního města Plzně o tarifu Integrované dopravy Plzeňska na území města Plzně

Zprávu předkládá: Ing. Petr Náhlík, nám. primátora

Zprávu zpracoval dle podkladů PMDP dne: 4. 12. 2014

Ing. Milan Pytel

Schůze ZMP se zúčastní: Ing. Petr Náhlík, nám. primátora